

Leren je standpunten verdedigen

Stel je voor: je zit in een heteluchtballon hoog in de lucht en je dreigt neer te storten. Om gewicht te besparen moeten er mensen uit de ballon gegooid worden en jij zou best één van deze personen kunnen zijn. Hoe overtuig je dan de rest om te mogen blijven? 'Door goed te debatteren natuurlijk!'

Debattrainer Abulhassan Al-Jaberi haalt zes ballonvaarders voor de klas. 'Jullie zijn, van links naar rechts, Britney Spears, Gandhi, Maximá, Ronaldinho, Hitler en Balkenende. Jullie krijgen ieder een minuut om de jury – lees: de rest van de klas – uit te leggen waarom je zou mogen blijven. Het woord is aan mevrouw Spears'. Aan de hand van dit ijsbrekertje vatte Al-Jaberi de kunst van het debatteren samen voor de leerlingen van klas 3 van het AOC Friesland te Sneek. Voor hen is het een speciale dag vandaag: zij krijgen een debattraining van een ervaren trainer en zullen later op de dag ook meedoen aan een debatwedstrijd in de kantine. Heel de school mag komen kijken! En om ervoor te zorgen dat de dag helemaal niet stuk kan, is er nog Baklava voor iedereen die van Turkse zoetigheid houdt. Abulhassan legt uit dat debatteren een soort sport is met eigen stijlen en principes. Los van basale regeltjes zoals onderbreek elkaar niet en respecteer elkaar, gaat het bij deze sport om *presenteren* en *argumenteren*. Ergens vaag kenden de leerlingen deze begrippen al. 'Een argument is een "reden" die je hoofdconclusie ondersteunt, het waarom. Ook argumenten moet je presenteren'. Goed presenteren heeft te maken met verbale en non-verbale communicatie. Je let niet alleen op de woorden die je gebruikt, op je spreektempo en toon, maar ook op gebaren, oogcontact en houding. Het is wel belangrijk dat je communicatie aansluit bij je publiek. Voordat de leerlingen het tegen elkaar op gingen nemen in het grote debat, moest er geoefend worden. De klas werd verdeeld in drie groepen; een groep voor (propositie), een jury en een groep tegen (oppositie). De leerlingen mochten niet zelf kiezen welke posities zij verdedigden. Ook dat is belangrijk bij debatteren: weten hoe je stellingen verdedigt waar je het zelf mee oneens bent.

De debaters kregen vijf minuten om de stelling 'Homo's mogen in de kerk trouwen' voor te bereiden. Er werd direct met argumenten en tegenargumenten gegooid: 'Homo's mogen trouwen in de kerk omdat je anders mannen die van elkaar houden discrimineert.' De oppositie gooit terug: 'Maar anders discrimineer je gelovigen, God heeft toch niet voor niets mannen en vrouwen geschapen?'. Voor sommigen was het best moeilijk om een standpunt te verdedigen waar je zelf

niet achter staat. In een echt debat vertegenwoordig je ook niet altijd je eigen mening.

De stoelen in de kantine stonden opgesteld in debatformatie en van de baklava was gesnoept; snel nog wat tips en het debatteren kon dus echt beginnen. Debatleiders Rachida El Alami en Abulhassan legden de volle kantine uit dat ze hun eens of oneens konden uiten met gejuich en boegeroep. Maar voor wie het lef had haar of zijn mening echt te uiten, was er ook gelegenheid zich met het debat te bemoeien. Het debat ging van start! ‘Nederland moet de grenzen sluiten voor alle vluchtelingen.’ Thomas was zo dapper de stilte te breken en legde uit dat de grenzen dicht moeten, omdat Nederlanders voor de kosten van

vluchtelingen moeten opdraaien, en dat we helemaal geen ruimte meer hebben in Nederland. ‘Ze kunnen toch ook naar Rusland? Dat is een hartstikke groot land.’ Joyce hem wees op onze verantwoordelijkheid en de plicht minderbedeelden in de wereld te helpen. ‘En Nederland loopt eerder leeg dan vol, want er vindt vergrijzing plaats’, vulde Renske eloquent aan.

De tweede stelling, ‘Er is maar één cultuur in Nederland, en dat is de Nederlandse’, stimuleerde voorkennis en creativiteit. Naast integratie en aanpassen kwam ook het woord subculturen uit de zaal. Joyce pleitte voor het bestaan van diverse culturen, want, zo zei ze, ‘kijk maar naar deze school, we hebben emo’s, kackers, gothics, skaters, punkers en meer.’

Er werd goed geluisterd en geargumenteed. Af en toe werd het zelfs fel en moest Rachida de boel een beetje sussen. Tussen het gejuich en boegeroep door was er in de zaal ook behoefte om inhoudelijk op deze stellingen in te gaan. De stellingen zijn ook heel bewust uitgekozen om nieuwe inzichten in actuele maatschappelijke debatten te presenteren, en leerlingen zo vroeg mogelijk kritisch aan het denken te zetten over kwesties als samenleven, tolerantie en verantwoordelijkheid. Debatteren is een zeer nuttig middel gebleken hiervoor en de leerlingen van het AOC Friesland kijken terug op een leerzame en geslaagde dag.